

P II 2033

GLASILO

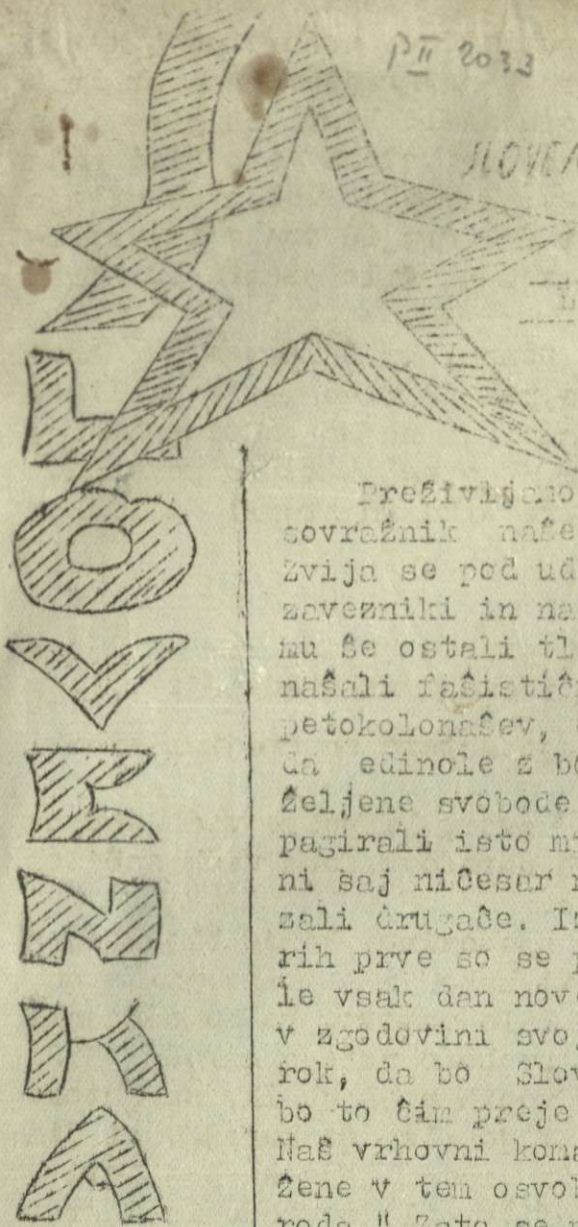
SLOVENSKE PROTIFAŠISTIČNE ŽENSKÉ ZVEZE
ZA PRIMORJE

ŠT. 1.

1. julij 1943.

CENA L. 1.

PISLO TOVARIŠICAM !

Preživljamo čase, ko se zviija v črtnih krčih največji sovražnik našega naroda, žen in vsega človeštva - fašizem. Zviija se pod udarci, katere mu nadejajo slavna. Idoča armada, zavezniki in naši hrabri partizani. Dvignili so se proti njemu še ostali tlačeni narodi, kateri so še do danes molče prenašali fašistični teror, ker so bili naslepljeni od različnih petokolonašev, češ, da še ni čas za borbo, a so danes uvideli da edinole z borbo in to težko borbo lahko pridejo do tako željene svobode. Tudi pri nas so se našli ljudje, ki so propagirali isto misel, rekob kaj bi se upirali, saj smo premajhni saj ničesar ne moremo sami narediti. Toda dogodki so pokazali drugače. Iz najhnih partizanskih skupin, kate rih prve so se pojavile že l. 1941 po vsej Sloveniji, so rasle vsak dan nove in nove tako, da imamo danes Slovenci prvič v zgodovini svojo narodno osvobodilno vojsko, ki je edina pot, da bo Slovenija res enkrat združena in svobodna. Da pa bo to čim prej moramo tudi mi doprinesti svoj delež k temu. Naš vrhovni komandant tov. Tito je rekel: "Če ne sodelujejo žene v tem osvobodilnem boju, potem ne sodeluje polovica naroda." Zato se moramo zavedati, da je naša dolžnost tako napram svojemu narodu kakor napram svoji družini in napram samim sebi, da pomagamo v teh zadnjih bojih z vsemi svojimi si-

lemi h končnemu uničenju fašizma. Marsikatera bo dejala, saj jaz ne morem nič pomagati. To ni res. Vsaka žena lahko stori nekaj, kar bi koristilo naši skupni borbi, a škodovalo sovražniku. Možnosti so velike samo izkoristiti jih moramo. Naši partizani potrebujejo hrano. Tudi v tvoji hiši kakor v mnogih drugih ni veliko. Toda naša narodna vojska mora jesti in to dobro jesti če hočemo, da bo izvršila to, kar od nje pričakujemo, to je priborila nam svobodo. Zato potrpite me žene doma, pritrgajte si od ust, kajti ta naša žrtev je najhna v primeri s partizani, ki so pripravljene vsak trenutek žrtvovati za nas svoje življenje. Naši partizani niso izbirčni, kar koli jim boste dale /fižol, krompir, maslo, sir, obveze, obleke, obutev itd. / bodo z veseljem sprejeli, ker to jim bo nov dokaz njihove trdne povezanosti s svojimi narodom v tej težki borbi. Nепrestano sbirajte hrano ne glede, če so partizani v bližini ali ne. Delajte skladišča in spravljajte vanje nabrano hrano tako ko pridejo partizani je že vse pri rokah in van ne bo treba takrat razburjeno tekati po vasi. Naše geslo mora biti odslej naprej VSE ZA PARTIZANE, VSE ZA NAŠO VOJSKO !

Skoraj ni hiše na Primorskem, ki ne bi imela hoga ali v zaporu ali v internaciji, v mnogih primerih kar cele družine. Naša naloga je, da vemo za vse te nesrečneže ali družine in skrbimo po materinsko za njih posebno pa še za tiste, ki nimajo doma nikogar več. Zbirajmo hrano in jo pošiljajmo tem revežem v zapore - tudi s tem bomo škodovali fašizmu, ker na ta način bomo ohranile pri življenju na stotine Slovencev, to je članov slovenskega naroda, kateremu je fašizem pripravil najstrašnejšo smrt, to je smrt od lakote.

Dvigajmo naše narodno zavest, prirejajmo politične večere na katerih berimo naše časopise. Vsak vaški odbor SPŽZ mora v najkrajšem času organizirati bralne in pisalne vaje, ker če žene ne bodo znale brati in pisati, se ne bodo mogle politično dvigniti na tisto višino, na kateri mora biti naša slovenska žena. Zato ni potrebno ravno učiteljev, glavno je volja do učenja. Na sestankih berite glasno naše časopise, enkrat ena, drugič druga in prepisujte članke, posebno važnejše, in se boste s tem naučile pisati in hkrati vam bo ostala vsebina bolj v spominu.

Posebno pozornost moramo posvetiti tistim ženam, ki še danes ne sodelujejo v našem osvobodilnem boju, povečini zato, ker še niso imele prilike, da bi se seznanile z našimi cilji. Gledati moramo, da ne bo postene žene, ki ne bi bila pripadnica SPŽZ, ker le združene, enotne in trdno povezane med seboj bomo lahko kljubovale nadmočnemu sovražniku in storile to, kar od nas pričakuje narod.

M A T E R I !

Daleč proč od ročne sen zelje,
kamo iščem a ne najdem je ....

Zakaj je treba vsega tega gorja? Zakaj jočejo matere za svojimi sinovi in hčerami? Zakaj jočejo otroci za starši?

Vsega tega je kriv fašizem, ta nenasitna zver, ki požre vsak dan na tisoče najboljših sinov in hčera svobodoljubnih narodov. Toda vsak začetek ima tudi svoj konec in tudi tega gorja bo konec.

Matere so pokazale v teh najtežjih dneh zgodovine, ko se bije boj s fašistično zverjo, sliko pravega herojstva. Mati, kako Ti je bilo pri srcu, ko so Ti fašisti odgnali sina? In kako vam je bilo matere, ko so odhajali Vaši sinovi in hčere v hrube, da se borijo za svobodo našega naroda? Hiša je ostala prazna, brez pesmi in veselja, brez Tvojih najljubših, za katere si Ti toliko pretrpela. Toda obupala nisi, niti jokala, še korajšo si jim dala za to tmnjevo pot. Tvoje misli in želje jih spremljajo na tej poti - k zmagi. Vedno moliš, da bi se Ti vrnili. Da mati, vrnili se bodo in tkrat bo zopet prisijalo sonce v tvojo zapuščeno hišo.

Tudi moja mati je morala na Kalvarijo, tudi ona je stala na pragu in gledala, ko svā z bratom odhajala.

Mati, odšla sem, da bi postala junak,
a postala sem - človek.

Partizanka Zorka.

KAKO SE BORIJO NAŠE ŽENE IN DELETJA ONSOPAN STARJI IJEL.

/Nadseljevanje./

Srečanje s partizani - topničarji. Ko se je pomikalo naše topništvo skozi vasi je povsod zavičadalo praznično razpoloženje. Vsi topovi in močnarji so vojni plen in prav zato tako cenjeni in spoštovani. Fmetice se kar kosa-jo med seboj, katera bo več darovala, tako da so močnarji vsi okrašeni s šunkami, slanino, vrečicami moka, kokoškami in drugim. Partizane prešinja ponos, kadar naše s krvjo plačano topništvo bruha smrt na fašistično golazen. Vsak partizan je ponosen, če postane topničar.

Vse to bi morali videti oni, ki nočejo razumeti naše borbe. Poživeti bi morali prisrčni sprejem partizane - Slovenca med tovariši Srbi, Hrvati in Črnogorci, pa bi videli, da se v narodno-osvobodilni borbi kujejo nove, trdnjše vezi med bratskimi jugoslovanskimi narodi.

Na sestanku. Tovarišice iz iste vasi so se dvakrat na teden sbrale na skupni sestank. Ko smo prihajale v hišo, ki je bila določena za sestank, smo že od daleč slišale partizanske pesni. Ko smo prišle bližje, smo razločile tudi tamburice. Čin so nas opazili, je tamburaš udaril nočneje, zapeli so partizansko narodno pesem in zaplesali kolo. Žarele so temne oči, nit ro prestopale urne noge, vrtela so se široka nagubana krila, vse je bilo ve selo vami grano. A v daljavi je pokalo. Tam so naši tovariši zadrževali

sovražnika, ki je napadal z veliko močjo. "Partizani ljubim kakor brata, tako Srba kot Hrvata"... so prepevale mlade tovarišice. Medaj je tovarišica predsednica pozvala zbrane, naj se za trenutek pomirijo. Pozdravila je čast fašizmu, prečitala zadnje vesti in odloke ter opomnila naj vsaka izpolni svojo dolžnost. Zaključile so spet s petjem partizanskih pesni. Tjiniovi svoki so se mešali z odnevi pušk, mitraljezov in topov v daljavi. Tozno v noč smo se razšle, vse odločno pripravljene za borbo, vse prečete z mislijo, kako bomo čimbolj pomagale svojemu trpečemu narodu in škodovali okupatorju.

DVE LETI OSVOBODILNE FRONTI.
27.IV.1941. - 27.IV.1943.

Pred dvema letoma, 27. aprila 1941., so se zbrali predstavniki slovenskih kulturnih delavcev, krščanskih socialistov, Sokolov in komunistov na pobudo Komunistične Partije, da združijo vse svoje moči in jih posvetijo težiški borbi za odrešenje in osvoboditev slovenskega naroda. Tako se je porodila ta dan Osvobodilna fronta slov. naroda, ki je okrog tega ustanovnega jedra zbrala še 1 drugih političnih skupin, tako da je združila v sebi politične stranke, ki so v dobi Jugoslavije pokazale s svojimi delovanjem, da so iskreno protiljudske in da so le lestvice, po katerih se razni politični špekulanti dokopavajo do svojih korit, ki so izdajale svoj narod in svojo državo ter jo privedle do žalostnega in sramotnega poloma, samo te so bile izključene, za te ni bilo prostora v naši Osvobodilni fronti.

Temeljna vsebina dogovora ob ustanovitvi OF je bila sledeča:

1. Ustanovne skupine se zavežejo, da bodo združile vse svoje moči in jih posvetile tekočnji, brezobzirni borbi proti fašističnemu okupatorju. V tej teški borbi bodo složno sodelovale brez ozira na svetovnonazorske razlike, ker je glavni cilj za vse poštene, zavedne Slovence samo eden: osvoboditev in odrešenje domovine.

2. Program OF je: osvoboditev
združitev in

samoodločba slovenskega naroda. Osvoboditi vse Slovence tujega jama, združiti razkosane brate, tako, da bodo tudi naši Primorci in Korošci vključeni v to skupnost in potem dati združenemu narodu možnost, da se sam odloči o svoji bodočnosti, da si sam skroji zakone in postave tako, da bodo njemu najbolj v korist - to je postal glavni cilj Osvobodilne fronte slovenskega naroda.

3. Že ob svojem nastanku je OF svečano zagotovila vse pravice kulturnega in predvsem verskega udejstvovanja, kot da bi se predvidela, da bodo nekoč njeni nasprotniki hoteli izkoristiti ravno to, najbolj občutljivo točko človeškega udejstvovanja s svojo podlo, lažno propagando. V dveh letih svoje obstoja je OF dokazala, kako iskreno je rešila vprašanje vere in cerkve. Nikdar ni nikomur kratila verskih obredov in pobožnega čustvovanja. Za versko vzgojo partizanov je poskrbelo glavno poveljstvo s svojim verskim referantom, duhovnikom iz ljubljanske škofije. Danes ni nikogar več, ki bi se dvojnili v trdnost in iskrenost te temeljne točke programa OF.

Takšna je bila pot, ki jo je prehodila v teh dveh letih po svojem nastanku naša Osvobodilna fronta?

Prav gotovo je bila težka, strma, marsikdaj trnjeva, toda povedla je naš narod k vstajenju, na pot k slavni zmagi. OF je prodrla v sleherno slovensko vas, utrla si je pot med primorske brate, zajela je Borenjce, Prekmurce, tujence in celo Korošce, združila je v resnici ves slovenski narod v borbi za svobodo in odrešenje. Ustvarila je slovensko narodno partizansko vojsko, ki se je razvila v občudovanja vredno armado in ki dan za dan tolče fašiste in belogardiste ter tako naščuje tripljenje našega naroda. Na skrajnem Primorskem in Koroškem so pohi partizanskih pušk zdramili naše brate, ki jih je že na pol odtujilo dolgoletno robovanje, da so se spet navedli svoje slovenske krvi in postavili na stran svojih rodnih bratov. Opozorila je ves svet na našo, dokazala, da je slovenski narod vreden svobode in da bo to svobodo pobil vsakomur branil s orožjem v roki. Vsemu svetu je naglas zaklicala, da se naša usoda ne bo krojila s celotnimi diplomatskimi mizami, tako, kakor bi

si jo zamislila razna gospoda, ampak, da si jo bo s krvjo zapisal narod sam, ki se ne bo dal več goljufati. Porok zato nam je tudi zagotovilo zmagovitih zaveznikov Anglije-Sovjetske Rusije-Amerike, da bo vsakemu narodu dana po uničenju fašizma pravica in možnost samoodločbe v pogledu zunanje in notranje ureditve. Danes vsi narodi sveta z navdušenjem spremljajo herojske podvige v naši borbi in vsak naš uspeh. Ves svet občuduje mali narodič, ki se drzne klubovati najbolj divjima imperializmoma v Evropi - Nemcem in Italijanom hkrati.

Ko se po dveh letih oziramo na pot, ki jo je v tem razdobju prehodila naša Osvobodilna fronta nas prešinja ponos, da je naš narod iz bolečine porodil v sebi tako mogočno in zmagovito osvobodilno gibanje. Doba, ki je za nami, nam je hkrati zagotovilo, da je naša pot pravilna in da vodi k bližnji, odločilni zmagi.

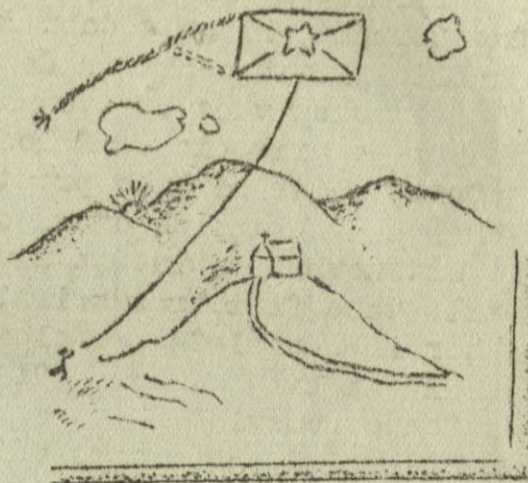
Živela Osvobodilna fronta slovenskega naroda!

Smrt fašizmu in vsem domačim izdajalcem!

Smrt beli gardi!

Z M A J I

"Zmaj, zmaj!
dvigni se visoko
nad polje nad loko,
kaj je tam povej!"
Stajerska je vsa zelena,
a Koroška zamračena,
Kraševac pečino orje,
v soncu sveti se Primorje.
Da spustiš me malo više,
videl bi tršaške hiše!"

Oton Župančič.

ČLEN 123 STALINOVE USTAVE

Žena ima v ZSSR na vsch področjih gospodarskega, državnega, kulturnega in družbeno-političnega življenja enake pravice kakor moški.

Možnost uresničenja teh ženinih pravic je zagotovljena s pravico noškega enako pravico žene do dela, plačila za delo, do oddiha, socialnega zavarovanja in izobrazbe, z državno zaščito interesov matere in otroka, z dopustom ob polni plači, ki ga je deležna žena v času nosečnosti, s široko mrežo po rodnišnic, otroških jasel in vrtecev.

TUDI TO JIH NE BO POMAĞALO

Belogardistični voditelji so v obrambo svojih podlih zločinov izdali zbirko klevet in lačnih natolčevanj pod naslovom "V znamenju Osvobodilne fronte", da bi prikrili pred jezo naroda svojo ogabno vlogo v sodelovanju z uničevalci slovenskega naroda Italijani in Nemci. V tej zbirki proglašajo za "mučence" izdajalce in denunciante, ki jih je doletela zaslužena kazen in belogardiste, ki so z okupatorjevim orožjem v roki padli v borbah s partizani. Seveda ne omenjajo tistih pravih mučenicov, ki so jih kot talce postrelili Italijani, tistih, ki so mučeni do smrti končali v italijanskih in belogardističnih ječah, tistih, ki umirajo od glada v internaciji. Ne da bi se posebej govorili o smradu in ogabni vlogi te knjige, navajamo odločno iz javo londonskega radia: "Bliža se trenutek, ko bo zavezniški vojak prožil roko jugoslovanskim in slovenskim junakom, ki se bore proti skupnemu sovražniku Nemcem in Italijanom in ki dosledno odklanjajo vsako, tudi najmanjše sodelovanje z okupatorji. Zavezniki se ne bodo ozirali na razne obtožbe in strankarske dokumente, izdane pod pokroviteljstvom okupatorja."

ŽIVELA SLOVENSKA PROTIFAŠISTIČNA DEMOKRATSKA ZVEZLA

